

Úvod do materiálového inženýrství

II. přednáška:
Povídání o struktuře hmoty,
krátké připomenutí znalostí ze střední školy

Aleš Mráček

ATOM

Filozofická definice:

„Hmotu nelze dělit donekonečna, neboť na nejnižší úrovni existují dále nedělitelné částice“
Démokritos, 5. století př. n. l.

Proto se tato částice nazývá atom, z řečtiny ἄτομος, neboli nedělitelný.

ATOM

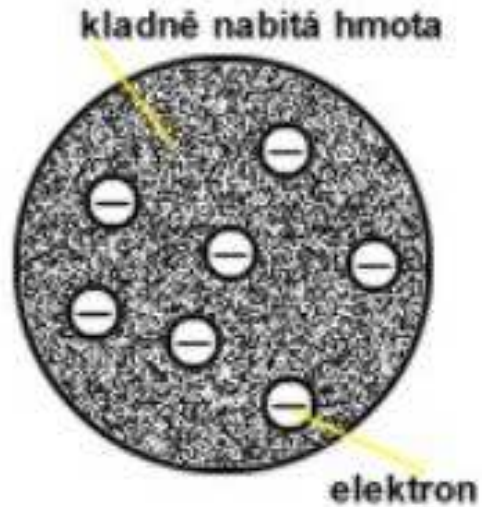
Přírodovědecký přístup:

I.

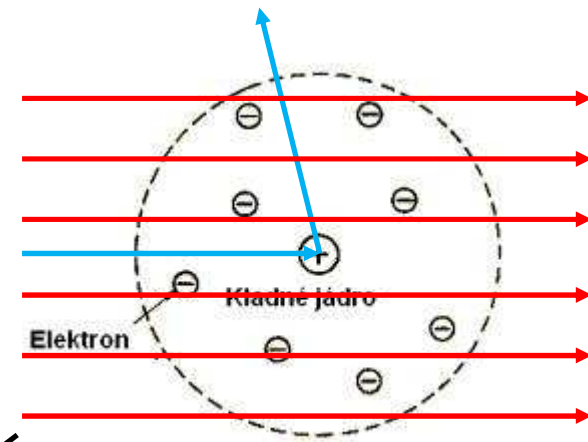
„Každý chemický prvek se skládá ze stejných atomů, specifického typu, které nelze měnit ani ničit, ale lze je skládat do složitějších struktur zvaných sloučeniny.“

John Dalton, 19. století

Modely atomu

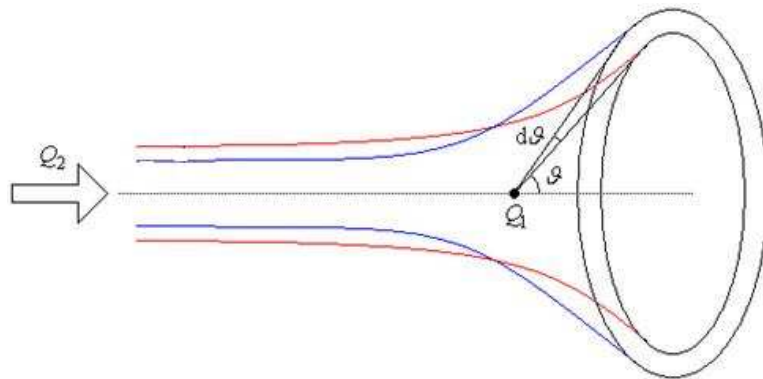

Thomsonův model (1904)

Rutherfordův model (1911)

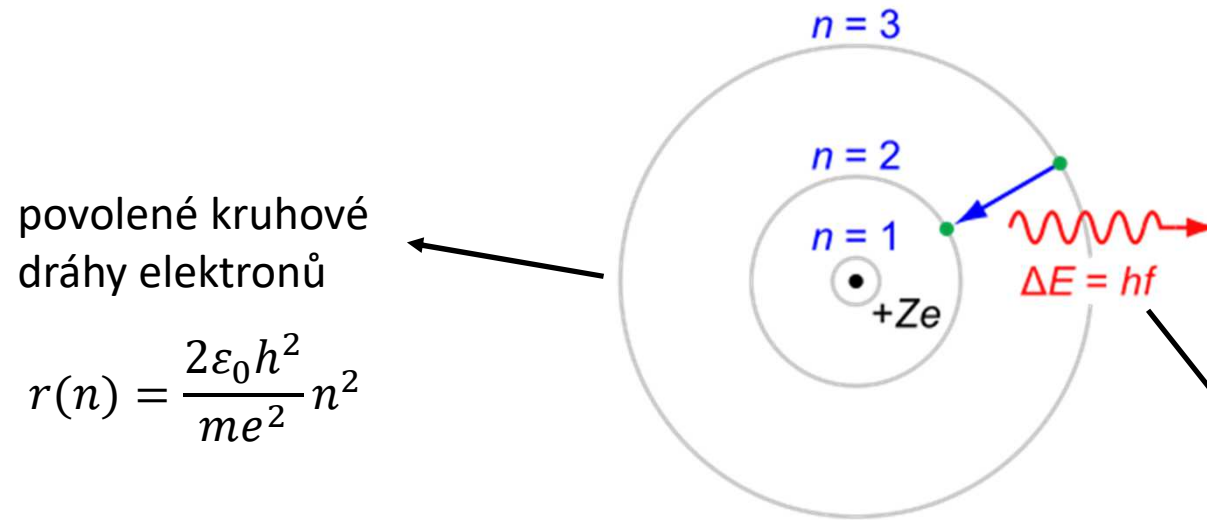
$$d\sigma = \left(\frac{Z\alpha}{2mv^2} \right)^2 \frac{d\Omega}{\sin^4\left(\frac{\theta}{2}\right)}$$

Účinný průřez

Modely atomu

Bohrův model (1913)

Max Planck → Albert Einstein → fotoelektrický jev

Postuláty:

- 1) Elektrony se pohybují po kruhových trajektoriích (nevyzařují fotony)
- 2) Elektrony při přechodu mezi hladinami vyzáří či pohltnou právě jeden foton o energii $\Delta E = hf$
- 3) Jsou povoleny jen trajektorie, kde moment hybnosti L je kvantován $nh/2\pi$

Modely atomu

Kvantově-mechanický model
(zdokonalení Bohrova modelu atomu)

de Broglieho vlnová délka

$$\lambda = \frac{h}{p}$$

Schrödingerova rovnice

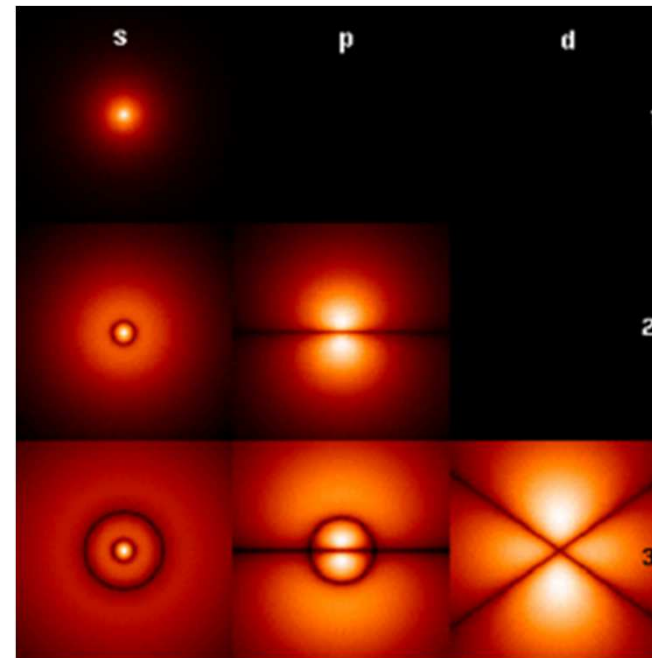
$$\hat{H}(t)\Psi(\vec{r}, t) = i \frac{h}{2\pi} \frac{\partial \Psi(\vec{r}, t)}{\partial t}$$

$$\Psi(\vec{r}, t) = \sum_n c_n \psi_n(\vec{r}) e^{-i \frac{2\pi}{h} E_n t}$$

Pauliho vylučovací princip

Heisenbergův princip neurčitosti

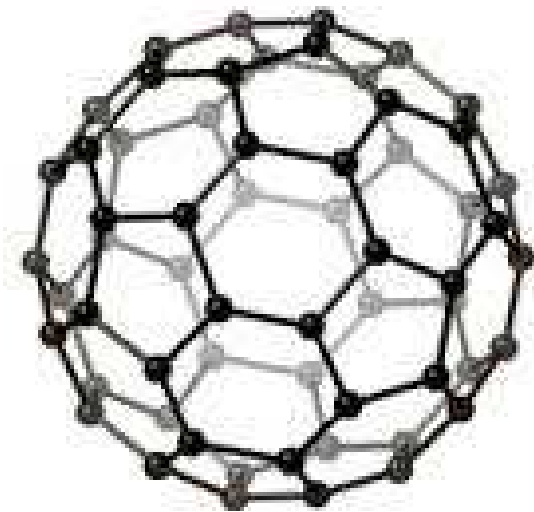
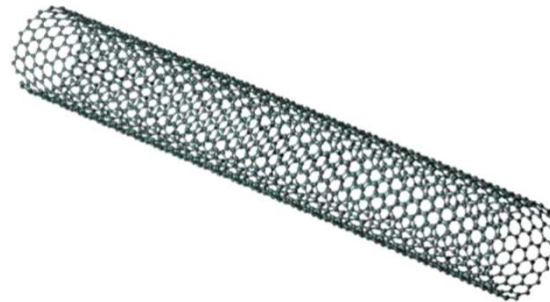
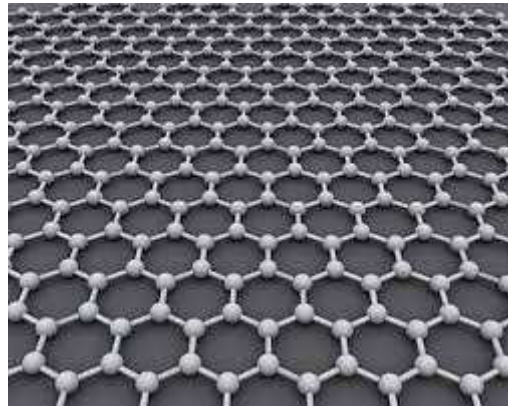
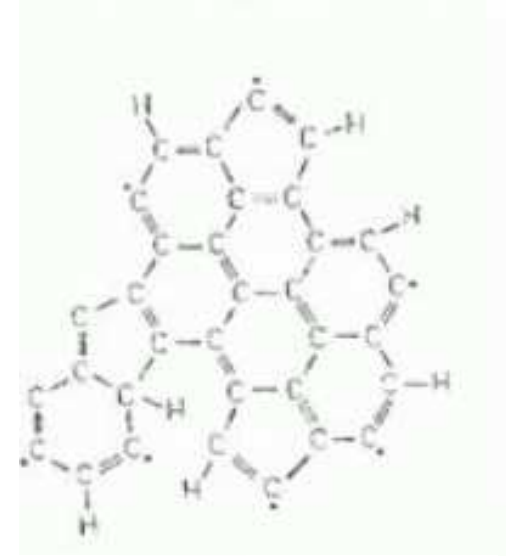
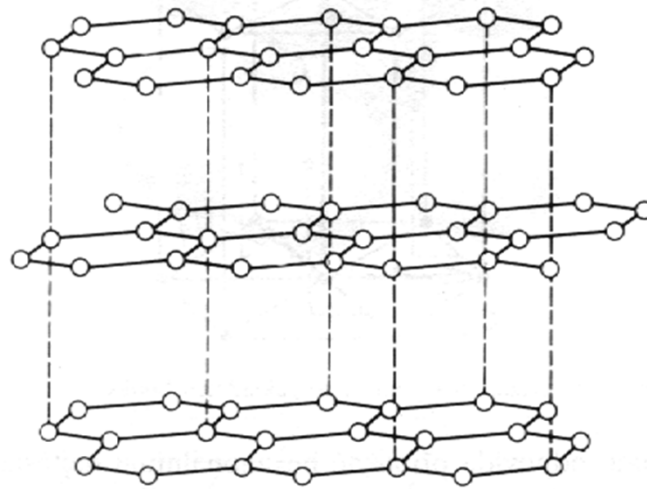
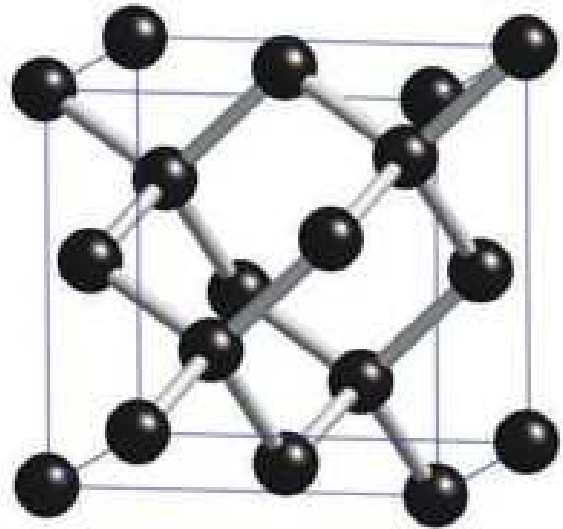
$$\Delta x \Delta p_x \geq \frac{h}{4\pi}$$

Dopady kvantové mechaniky?

Atomární prostor a rozměry?

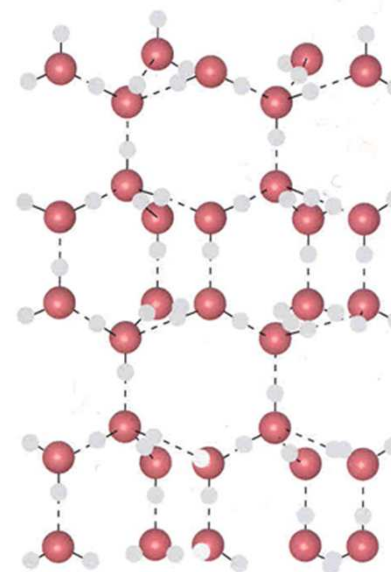
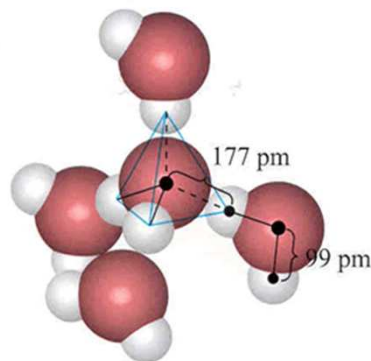
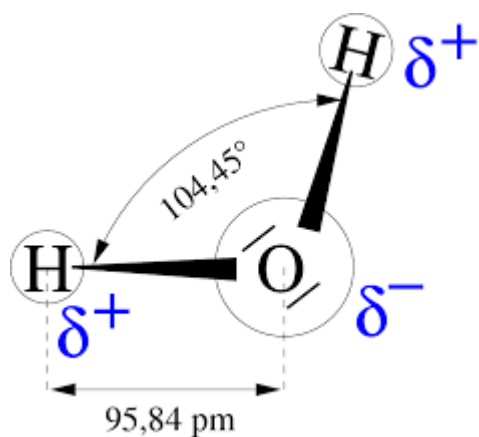
Atomy → molekuly → materiály

Voda a vodíkové můstky

[ice bomb - http://youtu.be/erIZb8QiPkg](http://youtu.be/erIZb8QiPkg)

<http://www.chemvazba.moxo.cz/Lekce/lekce8.html>